

การศึกษาถึงการเข้าสู่ตลาดแรงงานของบัณฑิต
วิศวกรรมศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยเอกชน

ภาควิชาสถิติประยุกต์ คณะวิทยาศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

หัวข้อโครงการวิจัย การศึกษาถึงการเข้าสู่ตลาดแรงงานของบัณฑิต
วิศวกรรมศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยเอกชน
หัวหน้าโครงการวิจัย ผศ.อุมาพร จันทสร
ปีงบประมาณ 2539

บทคัดย่อ

จากภาวะการขาดแคลนวิศวกรอย่างรุนแรง สถาบันอุดมศึกษาเอกชนจึงได้รับการอนุมัติให้มีส่วนช่วยผลิตบัณฑิตทางวิศวกรรมศาสตร์ จากรัฐบาล ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 เป็นต้นมา งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึง การผลิตบัณฑิตวิศวกรรมศาสตร์จากสถาบันอุดมศึกษาเอกชน และการเข้าสู่ตลาดแรงงานของบัณฑิตเหล่านี้

จากข้อมูลล่าสุด เมื่อ 1 กรกฎาคม 2538 พบว่ามีสถาบันอุดมศึกษาเอกชนรวม 12 แห่งที่เปิดสอนในหลักสูตรวิศวกรรมศาสตร์ โดยเปิดสอนในเกือบทุกสาขาวิชา และส่วนใหญ่จะเปิดสอนในสาขาวิชาไฟฟ้า ที่ตั้งของสถาบันฯ เหล่านี้ ส่วนใหญ่อยู่ในเขต กทม. และปริมณฑล มีเพียง 3 แห่ง ที่อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สถาบันเหล่านี้สามารถผลิตบัณฑิตวิศวกรรมศาสตร์ไปแล้ว ประมาณ 6000 คน ส่วนการเข้าสู่ตลาดแรงงานของบัณฑิตเหล่านี้จากการสำรวจบัณฑิต 1656 คน ในช่วงเวลา มิถุนายน - สิงหาคม 2539 ปรากฏว่าได้รับแบบสอบถามคืนเพียง 343 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 20.71 ผลการสำรวจพบว่า ส่วนใหญ่บัณฑิตฯ เหล่านี้เข้าสู่ตลาดแรงงานภาคเอกชนในอุตสาหกรรมประเภทต่าง ๆ มีเพียงร้อยละ 3 ที่ว่างงานส่วนใหญ่ใช้เวลาหางานทำต่ำกว่า 3 เดือน จำนวนครั้งที่เปลี่ยนงาน (รวมปัจจุบัน) 2 ครั้ง เงินเดือนที่ได้รับครั้งแรกอยู่ในช่วง 10,000-15,000 บาท มีร้อยละ 34.1 ที่มีปัญหาในการหางานทำ โดยระบุปัญหาที่สำคัญคือ หางานที่ถูกใจไม่ได้ หน่วยงานไม่ต้องการรับเข้าทำงาน ไม่ทราบแหล่งงาน และความพอใจต่อหลักสูตรที่บัณฑิตสำเร็จมา ส่วนใหญ่คือร้อยละ 55.18 พอใจมาก แต่ได้เสนอแนะเกี่ยวกับหลักสูตรที่น่าสนใจดังนี้ มีถึงร้อยละ 41 ที่เสนอแนะว่า สถาบันอุดมศึกษาเอกชน ควรจัดให้มีการฝึกงาน ดูงานและจัดห้องปฏิบัติการให้ทันสมัยกว่าในปัจจุบัน

RCH
HB
2328.52
Tr

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน..... 28192
วัน, เดือน, ปี 3 ก.ค. 2540

การศึกษาถึงการเข้าสู่ตลาดแรงงานของบัณฑิต
วิศวกรรมศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยเอกชน

ผศ. อูมาพร จันทร์ทร**

1. บทนำ

ประเทศไทยกำลังก้าวไปสู่ประเทศอุตสาหกรรมใหม่อย่างเต็มตัว จำเป็นต้องมีแรงงานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อรองรับเทคโนโลยีใหม่ ๆ รวมทั้งผลิตเทคโนโลยีใหม่ ๆ แต่ที่ผ่านมาพบว่าแรงงานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยียังไม่เพียงพอ จนถึงขั้นที่เรียกว่าขาดแคลน โดยเฉพาะสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ รัฐบาลได้พยายามหาทางแก้ไข โดยมุ่งเน้นเพิ่มการผลิตบุคลากรในสาขาวิศวกรรมศาสตร์ให้มากขึ้น นอกจากนี้มอบหมายให้ทบวงมหาวิทยาลัยเป็นผู้รับผิดชอบเพิ่มการผลิตบัณฑิตวิศวกรรมศาสตร์จากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐขึ้นร้อยละ 15 ต่อปี ตลอดแผนการพัฒนาศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่ 7 แล้ว รัฐบาลยังได้อนุมัติ ให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนเปิดการเรียนการสอนในหลักสูตรวิศวกรรมศาสตร์ ระดับปริญญาตรีในปี พ.ศ. 2531 เป็นต้นมาเพื่อช่วยแบ่งเบาภาระของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ที่มีข้อจำกัดเรื่องงบประมาณและบุคลากร โดยทบวงมหาวิทยาลัยเป็นผู้กำกับดูแลการดำเนินงาน และต่อมาทบวงมหาวิทยาลัยยังได้อนุมัติให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนเปิดสอนในระดับบัณฑิตศึกษาในสาขาวิศวกรรมศาสตร์อีกด้วย นับว่าเป็นความสำเร็จของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในการผลิตบัณฑิตทางวิศวกรรมศาสตร์

งานวิจัยนี้จะศึกษาถึงการผลิตบัณฑิตวิศวกรรมจากสถาบันอุดมศึกษาเอกชน การเข้าสู่ตลาดแรงงานของบัณฑิตเหล่านี้ และรวบรวมจากทุกๆ สถาบันอุดมศึกษาเอกชนไว้เป็นแหล่งอ้างอิง คาดว่า จะเป็นประโยชน์สำหรับหลาย ๆ หน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้อง

2. วัตถุประสงค์ และขอบเขตของงานวิจัย

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย มีดังนี้

1. เพื่อรวบรวมข้อมูลสถิติเกี่ยวกับการบริหารงานการศึกษาในหลักสูตรวิศวกรรมศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแต่ละแห่ง อาทิ สาขาวิชาที่เปิดสอน จำนวนนักศึกษา จำนวนผู้สำเร็จการศึกษา จำนวนอาจารย์ที่สอนประจำ - พิเศษ สัดส่วนของอาจารย์เมื่อแยกตามคุณวุฒิ ต่าง ๆ อัตราส่วนระหว่างผู้สอนประจำต่อนักศึกษา

** ภาควิชาสถิติประยุกต์ คณะวิทยาศาสตร์

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. เพื่อศึกษาถึงการเข้าสู่ตลาดแรงงานของบัณฑิตวิศวกรรมศาสตร์จากสถาบันอุดมศึกษา เอกชน อาทิ ร้อยละที่ว่างงาน สัดส่วนของบัณฑิตที่เข้าสู่งานประเภทต่าง ๆ เช่น รัฐบาล เอกชน อาชีพอิสระ

ทั้งนี้ มีขอบเขตของงานวิจัย คือ จะสำรวจบัณฑิตวิศวกรรมในหลักสูตร 4 ปี เท่านั้น ไม่รวมบัณฑิตวิศวกรรมศาสตร์ในหลักสูตรต่อเนื่อง 2 ปี ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาเอกชน หลายแห่ง ได้เปิดสอนในหลักสูตรนี้ และการสำรวจครั้งนี้ทำในช่วงเวลา มิถุนายน - สิงหาคม พ.ศ. 2539

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้จะสำรวจการเข้าสู่ตลาดแรงงานของบัณฑิตวิศวกรรมศาสตร์ จากสถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล และได้รับความอนุเคราะห์จากสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเกี่ยวกับรายชื่อพร้อมที่อยู่ของบัณฑิต ส่วนการรวบรวมข้อมูลสถิติเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาในหลักสูตรวิศวกรรมศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนนั้น เป็นการวิจัยจากเอกสาร คือ รายงานการศึกษาสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ปีการศึกษา 2529 - 2536 ของสำนักงานกิจการสถาบันอุดมศึกษาเอกชน สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย

การวิเคราะห์ข้อมูล จะทำโดยนำเสนอข้อมูลสถิติทั่ว ๆ ไป ในรูปร้อยละ ตารางแจกแจง 2 ทาง ทั้งนี้ใช้การประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for Social Science)

4. ผลการวิจัย

สามารถสรุปผลการวิจัยได้ตามวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ดังนี้

4.1 การบริหารงานการศึกษาในหลักสูตรวิศวกรรมศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน สามารถสรุปข้อมูลได้ดังนี้ มีสถาบันอุดมศึกษาเอกชนรวม 12 แห่งที่เปิดสอนในหลักสูตรวิศวกรรมศาสตร์ ตั้งอยู่ในเขต กทม. และปริมณฑล 8 แห่ง อีก 3 แห่ง ตั้งในจังหวัด นครราชสีมา ขอนแก่น และสกลนคร มีการเปิดสอนในสาขาวิชาต่าง ๆ อาทิ ไฟฟ้า โยธา อิเล็กทรอนิกส์ เครื่องกล คอมพิวเตอร์ อุตสาหกรรม เคมี โดยทุกสถาบันเปิดสอนในสาขาวิชาไฟฟ้า มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ และมหาวิทยาลัยสยามเป็นสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งแรกที่เปิดสอนหลักสูตรวิศวกรรมศาสตร์ ในสาขาวิชาอิเล็กทรอนิกส์ และสาขาวิชาเครื่องกล ตามลำดับ ใน ปี พ.ศ. 2529 และเมื่อพิจารณาถึงจำนวนบัณฑิตที่สำเร็จแล้ว (ณ ข้อมูลล่าสุดเมื่อ 1 ก.ค. พ.ศ. 2538) พบว่ามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิตผลิตบัณฑิตได้มากที่สุด อันดับรองลงไปคือ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ ที่นำส่งก็คือ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร ซึ่งเริ่มเปิดสอนในปี พ.ศ. 2533 แต่สามารถผลิตบัณฑิตได้มากเป็นอันดับที่ 3 สามารถดูรายละเอียดได้ดังตารางที่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 รายชื่อสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่เปิดสอนหลักสูตรวิศวกรรมศาสตร์ พร้อมสถานที่ตั้ง สาขาวิชาที่เปิดสอน และ จำนวนผู้สำเร็จการศึกษา

สถาบันอุดมศึกษาเอกชน	สถานที่ตั้ง	สาขาวิชาที่เปิดสอน (ปี พ.ศ.ที่เปิดสอน)	รวมจำนวนผู้สำเร็จการศึกษา (ข้อมูลล่าสุด เมื่อ 1 ก.ค 2538)
มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์	19/1 ถ.เพชรเกษม หนองแขม กรุงเทพฯ	อิเล็กทรอนิกส์ (2529)	602 คน
		ไฟฟ้า (2530)	521 คน
		เครื่องกล (2535)	-
		โยธา (2535)	-
มหาวิทยาลัยสยาม	235 ถ.เพชรเกษม บางหว้า ภาษีเจริญ กรุงเทพฯ	เครื่องกล (2529)	392 คน
		ไฟฟ้า (2532)	246 คน
		อิเล็กทรอนิกส์(2535)	-
		คอมพิวเตอร์ (2535)	-
มหาวิทยาลัยศรีปทุม	61 ถ. พหลโยธิน จตุจักร กรุงเทพฯ	ไฟฟ้า (2530)	410 คน
		อิเล็กทรอนิกส์ (2532)	158 คน
		เครื่องกล (2533)	73 คน
		ก่อสร้าง (2533)	187 คน
		โยธา (2536)	-
		คอมพิวเตอร์ (2536)	-
มหาวิทยาลัยรังสิต	ถ. พหลโยธิน ต.หลักหก อ. เมือง จ. ปทุมธานี	เครื่องกล (2531)	144 คน
		ไฟฟ้า (2531)	108 คน
		อุตสาหกรรม (2531)	159 คน
		เคมี (2532)	45 คน
		โยธา (2532)	150 คน
		คอมพิวเตอร์ (2534)	15 คน
วิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	199/19 ถ.มิตรภาพ อ.เมือง จ.ขอนแก่น	อิเล็กทรอนิกส์(2532)	106 คน
		ไฟฟ้า (2533)	125 คน

ตารางที่ 1 (ต่อ)

มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล	199 หมู่ 6	เครื่องกล (2531)	78 คน	
	ถ.มิตรภาพ	อิเล็กทรอนิกส์ (2531)	55 คน	
	อ. เมือง	ไฟฟ้า (2532)	65 คน	
	จ. นครราชสีมา		อุตสาหกรรม (2536)	-
			โยธา (2536)	-
			ก่อสร้าง (2536)	-
มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต	99/101 ซ.อาคเนย์	อุตสาหกรรม (2530)	563 คน	
	ถ.พัฒนาการ	อิเล็กทรอนิกส์ (2535)	190 คน	
	สวนหลวง	เครื่องกล (2532)	139 คน	
	กรุงเทพฯ		ไฟฟ้า (2532)	320 คน
			โยธา (2534)	-
			ก่อสร้าง (2534)	-
วิทยาลัยบัณฑิตสกลนคร	50/11 ต.ธาตุนาเวง	ไฟฟ้า (2534)	-	
	อ. เมือง	โยธา (2535)	-	
	จ. สกลนคร			
มหาวิทยาลัยหอการค้า- ไทย	126/1	อิเล็กทรอนิกส์ (2533)	20 คน	
	ถ.วิภาวดี	ไฟฟ้า (2533)	17 คน	
	กรุงเทพฯ	คอมพิวเตอร์ (2536)	-	
มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ	682 ซ.หมู่บ้านเสรี	อิเล็กทรอนิกส์ (2533)	26 คน	
	หัวหมาก บางกะปิ	ไฟฟ้า (2533)	12 คน	
	กรุงเทพฯ	คอมพิวเตอร์ (2534)	-	
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี- มหานคร	51	ไฟฟ้า (2533)	741 คน	
	ถ.เชื่อมสัมพันธ์	เครื่องกล (2534)	34 คน	
	หนองจอก	อิเล็กทรอนิกส์(2535)	97 คน	
	กรุงเทพฯ		คอมพิวเตอร์ (2535)	26 คน
			โยธา (2536)	-

ตารางที่ 1 (ต่อ)

มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	ต. คลองหนึ่ง อ. คลองหลวง จ. ปทุมธานี	อิเล็กทรอนิกส์ (2536)	
--------------------	--	-----------------------	--

ที่มา : รายงานการศึกษาศาสนาบัณฑิตศึกษาเอกชน สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2529 - 2536

เมื่อพิจารณาถึงจำนวนอาจารย์ประจำ อาจารย์พิเศษ จำนวนนักศึกษาที่เข้าเรียนรวมทั้งสัดส่วนของอาจารย์เมื่อแยกตามคุณวุฒิต่าง ๆ อัตราส่วนระหว่างผู้สอนประจำต่อนักศึกษา สามารถสรุปได้ดังนี้

ในด้านคุณภาพของอาจารย์ ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในสาขาวิศวกรรมศาสตร์ พบว่า ไม่มีสถาบันฯ ใดที่มีคุณภาพอาจารย์ตามเกณฑ์สัดส่วนคุณวุฒิของทบวงมหาวิทยาลัยคือ ปริญาเอก : ปริญาโท : ปริญาตรี เป็น 25 : 55 : 20 เลย ส่วนใหญ่พบว่า อาจารย์ในคุณวุฒิปริญญาตรีมีจำนวนมากว่า คุณวุฒิ ปริญาโท และเอกมาก และบางสถาบันยังมีอาจารย์ในคุณวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี แต่ได้ลดลงและหมดไปในปีการศึกษา 2536 แล้ว

และถ้าพิจารณาในแต่ละปีการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่สถาบันฯ ต่าง ๆ พยายามเพิ่มจำนวนอาจารย์ในทุกระดับของคุณวุฒิ คือมีแนวโน้มของจำนวนอาจารย์สูงขึ้น แม้ว่าสัดส่วนของคุณวุฒิปริญญาตรี : ปริญาโท : ปริญาเอก จะยังไม่เป็นตามเกณฑ์ของทบวงมหาวิทยาลัยก็ตาม ในด้านจำนวนนักศึกษาที่เข้าเรียน ในแต่ละปีการศึกษา พบว่า แนวโน้มของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีค่าสูงมากในเกือบทุกสถาบัน คือ เพิ่มขึ้นเป็นถึง 3-15 เท่า ของปีการศึกษาแรกที่เปิดสอนสาขาวิศวกรรมศาสตร์ ยกเว้น มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย อัสสัมชัญและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร ที่เพิ่มขึ้นไม่มากนัก และถ้าพิจารณาในด้านจำนวนนักศึกษารวมทั้งหมดในแต่ละปีการศึกษา จะพบว่ามีแนวโน้มสูงขึ้นเช่นกันแต่พบว่า มีนักศึกษาบางส่วนออกกลางคันก่อนสำเร็จการศึกษา

ในด้านจำนวนอาจารย์พิเศษ พบว่าทุกสถาบันใช้อาจารย์พิเศษในทุกระดับคุณวุฒิ ยกเว้นมหาวิทยาลัยศรีปทุมไม่มีอาจารย์พิเศษเลยในแต่ละปีการศึกษา

ในด้านอัตราส่วนของผู้สอนประจำต่อนักศึกษาทั้งหมด พบว่ามีรูปแบบไม่ตายตัว คือ มีลักษณะกราฟขึ้น ๆ ลง ๆ ในแต่ละปีการศึกษา ในปีการศึกษา 2536 (ข้อมูลล่าสุดที่เก็บรวบรวมมา) พบว่าส่วนใหญ่ในเกือบทุกสถาบันฯ อาจารย์ประจำ 1 คน จะรับผิดชอบนักศึกษาจำนวน 10 คนขึ้นไป ยกเว้นมหาวิทยาลัยสยาม มีเพียง 5.21 คน (มีอาจารย์ประจำระดับปริญญาตรีถึง 105 คน) มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ 8.8 คน และมหาวิทยาลัยกรุงเทพ 5.6 สามารถดูรายละเอียดได้ในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ปีการศึกษา	มหาวิทยาลัยรังสิต						มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล					
	อาจารย์ประจำ				จำนวน	จำนวน	อาจารย์ประจำ				จำนวน	จำนวน
	ต่ำกว่าตรี	ตรี	โท	เอก			นศ.	นศ.ปีที่1	ต่ำกว่าตรี	ตรี		
2531	-	8	12	2	130	130	-	2	3	-	17	17
2532	-	15	15	7	599	504	2	11	9	-	40	25
2533	-	14	25	14	1074	580	2	11	9	-	98	61
2534	1	37	30	16	1964	587	5	8	16	3	162	64
2535	-	48	31	11	1878	550	2	7	12	1	193	45
2536	-	46	26	10	2023	557	-	12	2	-	133	56

วิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ							มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย					
2532	-	-	-	-	108	108	-	-	-	-	-	-
2533	-	7	4	1	125	125	-	1	5	-	92	92
2534	-	8	2	1	220	52	-	3	5	-	184	119
2535	-	10	-	-	289	110	-	14	8	-	235	109
2536	-	10	-	-	894	346	-	9	16	2	299	98

มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ							มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร					
2533	-	4	10	6	136	136	-	26	11	11	408	408
2534	-	6	14	6	346	235	-	63	35	18	777	408
2535	-	4	6	1	555	277	-	43	47	14	1127	437
2536	-	22	16	10	423	158	-	43	47	14	1332	645

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ปีการศึกษา	วิทยาลัยบัณฑิตสกลนคร						มหาวิทยาลัยกรุงเทพ					
	อาจารย์ประจำ				จำนวน นศ.	จำนวน นศ.ปีที่1	อาจารย์ประจำ				จำนวน นศ.	จำนวน นศ.ปีที่1
	ต่ำกว่า ตรี	ตรี	โท	เอก			ต่ำกว่า ตรี	ตรี	โท	เอก		
2534	-	-	-	-	50	50	-	-	-	-	-	-
2535	-	8	5	-	79	79	-	5	2	-	-	-
2536	-	8	5	-	336	156	-	8	3	-	62	62

ที่มา : รายงานการศึกษาสถาบันอุดมศึกษาเอกชน สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัยปีการศึกษา 2529-2536

4.2 การสำรวจการเข้าสู่ตลาดแรงงานของบัณฑิตวิศวกรรมศาสตร์จากสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จากแบบสอบถามที่จัดสร้างขึ้น เพื่อสอบถามถึงการเข้าสู่ตลาดแรงงานของบัณฑิตวิศวกรรมศาสตร์ ที่สามารถหาชื่อและที่อยู่ได้ จำนวน 1656 คน ได้รับแบบสอบถามคืน 343 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 20.71 และทำการสำรวจในช่วงเวลา มิถุนายน-สิงหาคม พ.ศ. 2539

4.2.1 คุณสมบัติของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชายร้อยละ 92.1 ที่เหลือเป็นเพศหญิง บัณฑิตเหล่านี้ จบจากทุกสาขาวิชา และพบว่าเป็นบัณฑิตสาขาไฟฟ้ามากที่สุดถึงร้อยละ 42.3 สำเร็จการศึกษามาจากทุกสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ยกเว้นมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล วิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ไม่สามารถหาข้อมูลรายชื่อและที่อยู่ของบัณฑิตได้) และวิทยาลัยบัณฑิตสกลนคร มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ซึ่งยังไม่มีผู้สำเร็จการศึกษา และเป็นบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร มากที่สุด ถึงร้อยละ 31.5 หรือจำนวน 108 คน จบการศึกษาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534-2539 ส่วนใหญ่ใช้เวลาศึกษาจนสำเร็จหลักสูตรวิศวกรรมศาสตร์ ภายในเวลาที่กำหนดคือ 4 ปี ร้อยละ 75.5 และจบในเวลา 4-5 ปี ร้อยละ 18.4

4.2.2 ค่าสัดส่วนของบัณฑิตวิศวกรรมศาสตร์จากสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่เข้าสู่ตลาดแรงงานประเภทต่าง ๆ

พบว่ามีบัณฑิตที่ทำงานมากที่สุดคือร้อยละ 75 มีเพียงร้อยละ 3 ที่ว่างงาน ศึกษาต่อ ร้อยละ 9.9 และอื่น ๆ ร้อยละ 12

ในกลุ่มที่ทำงาน พบว่าเข้าอยู่ในหน่วยงานต่าง ๆ ดังนี้

อาชีพอิสระ	ร้อยละ	0.4
บริษัทเอกชน	ร้อยละ	89.8
องค์การระหว่างประเทศ	ร้อยละ	1.2
รัฐวิสาหกิจ	ร้อยละ	6.9
หน่วยงานราชการ	ร้อยละ	1.6

และยังได้รายละเอียดเกี่ยวกับประเภทงานที่ทำ ถ้าจำแนกตามประเภทอุตสาหกรรมต่าง ๆ ดังนี้ (การจำแนก ๆ ตามสำนักงานสถิติแห่งชาติ)

เกษตรกรรม การป่าไม้ การประมง	ร้อยละ	0.4
การขุดแร่โลหะ และอโลหะ	ร้อยละ	0.4
อุตสาหกรรมหัตถกรรม	ร้อยละ	6.9
การก่อสร้าง	ร้อยละ	26.0
การสาธารณูปโภคและการสุขาภิบาลอื่น ๆ	ร้อยละ	11.8
พาณิชยกรรม	ร้อยละ	8.5
การขนส่ง และการคมนาคม	ร้อยละ	6.1
การบริการ	ร้อยละ	18.3
กิจการอื่น ๆ ที่ระบุไม่แน่ชัด	ร้อยละ	21.5

สรุปคือ ส่วนใหญ่บัณฑิตเข้าอยู่ในงานอุตสาหกรรมประเภท การก่อสร้างมากที่สุด

4.2.3 ระยะเวลาในการหางานทำ จำนวนครั้งที่เปลี่ยนงาน เงินเดือนที่ได้รับ

ส่วนใหญ่ใช้เวลาหางานทำต่ำกว่า 3 เดือน มีถึงร้อยละ 68.3 และจำนวนครั้งที่เปลี่ยนงาน (รวมปัจจุบัน) 2 ครั้ง (ร้อยละ 43.4) เงินเดือนที่ได้รับครั้งแรก อยู่ในช่วง 10,000-15,000 บาทต่อเดือน (ร้อยละ 77.5)

และยังมีรายละเอียดเกี่ยวกับการหางานทำ คือ พบว่ามีร้อยละ 34.1 ที่มีปัญหาในการหางานทำ โดยระบุปัญหาที่สำคัญดังนี้ หางานที่ถูกต้องใจไม่ได้ หน่วยงานไม่ต้องการรับเข้าทำงาน และไม่ทราบแหล่งงาน

4.2.4 ความพึงพอใจของบัณฑิตวิศวกรรมศาสตร์ จากสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ต่อการเข้าสู่ตลาดแรงงาน

พบว่า ส่วนใหญ่ คือร้อยละ 61.4 ของบัณฑิตพอใจในการทำงาน ส่วนบัณฑิตที่ไม่พอใจในการทำงานนั้นได้ระบุสาเหตุที่สำคัญไว้ดังนี้

ระบบงาน	ร้อยละ 24.22
ค่าตอบแทน	ร้อยละ 19.58
ไม่ได้ใช้ความรู้,ความมั่นคง,ความก้าวหน้า	
มีจำนวนร้อยละใกล้เคียงกันคือ	ร้อยละ 14.9

4.2.5 ความพึงพอใจของบัณฑิตวิศวกรรมศาสตร์จากสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ต่อหลักสูตรการเรียนที่สำเร็จมา

ในข้อถามเกี่ยวกับความพอใจต่อหลักสูตรที่บัณฑิตสำเร็จมาได้กำหนดให้เลือกตอบใน 4 ข้อตอบ คือ พอใจมากที่สุด, พอใจมาก, พอใจน้อย และพอใจน้อยที่สุด ได้ผลการศึกษาดังนี้ ส่วนใหญ่บัณฑิตพอใจในหลักสูตรในระดับมาก ถึงร้อยละ 55.18 อันดับถัดไปคือ พอใจน้อย มีร้อยละ 23.78 และพอใจมากที่สุด ร้อยละ 17.98 ที่เหลือเพียง ร้อยละ 3.04 มีความพอใจน้อยมาก

นอกจากนี้ยังมีข้อถามให้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร เพื่อเสนอแนะแก่สถาบันอุดมศึกษาเอกชน ต่าง ๆ ได้ผลสรุปดังนี้ มีร้อยละ 41 ที่เสนอแนะว่า สถาบันอุดมศึกษาเอกชน ควรจัดให้มีการฝึกงาน ฝึกงานและจัดห้องปฏิบัติการให้ทันสมัย ให้มากกว่าในปัจจุบัน และร้อยละ 37 เสนอแนะว่า ควรเพิ่มวิชาต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการทำงานในอนาคตมากขึ้นกว่าปัจจุบัน เช่น วิชาภาษาอังกฤษ คอมพิวเตอร์ การบริหารงาน จิตวิทยาและมนุษยสัมพันธ์และวิชาในสาขาวิศวกรรมศาสตร์ อาทิ MRPII, PLC, Piping, TPM เป็นต้น

5. บทสรุปและวิจารณ์

สถาบันอุดมศึกษาเอกชนรวมถึง 12 แห่ง มีส่วนช่วยผลิตบัณฑิตวิศวกรรมศาสตร์ได้เป็นอย่างดี กล่าวคือ สามารถผลิตบัณฑิตไปแล้วประมาณ 6000 คน (ข้อมูลล่าสุด 1 กค. 2538) ในเกือบทุกสาขาวิชา แม้ว่าส่วนใหญ่จะเป็นบัณฑิตในสาขาวิชาไฟฟ้าก็ตาม ที่ตั้งของสถาบันฯ เหล่านี้ ส่วนใหญ่ตั้งในเขต กทม. และปริมณฑล มีเพียง 3 แห่ง ที่อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากข้อมูล ที่รวบรวมมาพบว่าสถาบันฯ เหล่านี้ สามารถขยายกำลังการผลิตในด้านสาขาวิชา และจำนวนนักศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง เช่น มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ในปัจจุบันสามารถเปิดสอนใน 6 สาขาวิชาและมีจำนวนนักศึกษารวมทั้งสิ้นประมาณ 200 คน รัฐบาลจึงสมควรที่จะให้การสนับสนุนสถาบันฯ ในภูมิภาคเหล่านี้ รวมทั้งสถาบันอุดมศึกษาเอกชนอื่น ๆ ในเขตภูมิภาคอื่น ๆ ให้เปิดสอนในหลัก เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญาติให้นำไปใช้โดยไม่แจ้งการดำเนินการ
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สูตรวิศวกรรมศาสตร์เพิ่มขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับการศึกษาของมูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (Thailand Development Research Institute Foundation; TDRI) ซึ่งพบว่าจำนวนวิศวกรในปัจจุบันมีเพียงร้อยละ 50 ของเป้าหมายและคาดว่าในปี พ.ศ.2539 นี้ วิศวกรจะขาดแคลนถึง 3,500-4,700 คน ในปีพ.ศ. 2544 คาดว่าจะสูงขึ้นเป็น 5,300-14,500 คน โดยให้การผลิตบัณฑิตอยู่ในการดูแลและกำกับจากทบวงมหาวิทยาลัยอย่างใกล้ชิด ทั้งในด้านจำนวนอาจารย์ให้มีสัดส่วนคุณวุฒิระดับต่าง ๆ ตามเกณฑ์มาตรฐาน และในด้านจำนวนนักศึกษา จำนวนที่เพิ่มขึ้นควรทำให้อัตราส่วนของอาจารย์ประจำต่อนักศึกษามีค่าต่ำกว่าในปัจจุบันนี้ ที่มีถึง 25 คน

การสำรวจถึงการเข้าสู่ตลาดแรงงานของบัณฑิตฯ พบว่าส่วนใหญ่บัณฑิตเข้าสู่ตลาดแรงงานภาคเอกชน ในอุตสาหกรรมประเภทต่าง ๆ นับว่าเป็นความสำเร็จของรัฐบาลที่มุ่งเพิ่มจำนวนวิศวกร โดยอนุมัติให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีส่วนช่วยผลิต แม้ว่าบัณฑิตเหล่านี้จะมีปัญหาในการเข้าสู่ตลาดแรงงานถึงร้อยละ 34.1 อาทิ หน่วยงานไม่ต้องการรับเข้าทำงาน เพื่อช่วยเพิ่มคุณภาพของบัณฑิตเหล่านี้ให้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน สถาบันอุดมศึกษาเอกชนควรปรับปรุงหลักสูตรและอุปกรณ์การทดลองให้ทันสมัย เพิ่มการฝึกงานให้มากขึ้น

งานวิจัยนี้ยังขาดการศึกษาในหัวข้อประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิตวิศวกรของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ความสูญเสียในการผลิต ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาตามกำหนดเวลา หลังกำหนดเวลา ร้อยละผู้ออกกลางคัน และอื่น ๆ ซึ่งจะทำให้ทราบถึงความสำเร็จในการผลิตบัณฑิตวิศวกรของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเป็นอย่างดี

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ที่ให้เงินสนับสนุนการวิจัยในเรื่องนี้ด้วยทุนงบประมาณแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ 2539

เอกสารอ้างอิง

1. โครงการจัดทำแผนอุดมศึกษาระยะยาว ทบวงมหาวิทยาลัย "การศึกษาเกี่ยวกับบุคลากรในระบบอุดมศึกษา" กรุงเทพฯ : ทบวงมหาวิทยาลัย, 2532
2. สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี "รายงานผลการสำรวจการทำงานและการว่างงานของกำลังคนระดับกลางและระดับสูง" 2533
3. สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย "รายงานการศึกษา สถาบันอุดมศึกษาเอกชน ปีการศึกษา 2529-2536"
4. TDRI, National Strategies for Solving Technical Manpower Shortages for Sustaining Future Economic Growth and Competitiveness, Research Report to the Ministry of Science, Technology and Environment, February 1995. (in Thai, executive summary in English)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่สามารถนำออกเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้